

One Minute Test (OMT)

Toets technische leesvaardigheid Engels
voor vvto- & tpo-scholen

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Deel 1 Handleiding	4
1. Het testmateriaal	4
2. Wanneer toetsen?	4
3. De testprocedure	4
4. Scoring van de test	5
5. Gebruik van de normtabel	6
6. Leerlingen met een D-score	6
Deel 2: Verantwoording onderzoek One Minute Test 2018	7
1. One Minute Test	7
2. Populatie	7
3. Scoring en betrouwbaarheid	8
4. Resultaten	9
5. Samenhang met Nederlandse leesvaardigheid	10
6. 'Normering'/verdeling van scores	11
7. Slot en discussie	12
Bijlage 1 Richtlijnen voor het beoordelen van de uitspraak	13
Bijlage 2 One Minute test	17
Bijlage 3 Scoreformulier One Minute Test	19

Voorwoord

In 2011-2012 is een One Minute Test (OMT) ontwikkeld om de technische leesvaardigheid op scholen met vroeg vreemdetalenonderwijs Engels (vvtoE) in kaart te brengen. Er is een normering ontwikkeld voor gedurende en einde van het schooljaar (februari - juni) en er is gekeken naar de samenhang met de technische leesvaardigheid in het Nederlands. In 2018 is de OMT opnieuw afgenomen in opdracht van de stuurgroep tpo. De primaire vraag was of de OMT ook een geschikt instrument zou zijn voor de pilot van (19) scholen met tweetalig primair onderwijs (tpo). Tpo onderscheidt zich van vvto door een beduidend hoger percentage (30 tot 50%) van de onderwijstijd in het Engels. De pilot is in 2014 gestart en de meeste scholen hebben nu tpo tot en met groep 4 of 5 ingevoerd. Een aantal pilotscholen heeft tpo ook in hogere groepen ingevoerd. Deze zijn meegenomen in het onderzoek. Tegelijkertijd is de toets opnieuw afgenomen in vvtoE-groepen 5 tot en met 8 van een aantal scholen om, als secundaire vraag, te zien hoe de technische leesvaardigheid zich in deze stroom ontwikkeld heeft. Tot slot is in dit onderzoek gekeken naar mogelijke samenhang met de leesvaardigheid Nederlands.

Omdat in de lagere groepen (tpo-4 en 5, en vvtoE-5 en 6) naar verwachting de ontwikkeling van de technische leesvaardigheid een belangrijke plaats inneemt, is in de loop van het onderzoek gekozen voor extra aandacht voor die groepen. Er is gekeken naar de verdeling van de scores met het oog op een voorlopige normering en de samenhang met de technische leesvaardigheid in het Nederlands is juist voor deze groepen onderzocht. In dit rapport is de volgende tweedeling gemaakt:

- Scholen waarvan alleen de gemiddelde scores van de OMT zijn verzameld.
- Scholen waarbij ook gekeken is naar de verdeling van de scores en waar mogelijk een relatie is gelegd met de DMT.

In de tabellen wordt dit onderscheid duidelijk aangegeven. Er wordt ook kort ingegaan op de resultaten in de hogere groepen vvtoE, waar ze vergeleken worden met die van 2012.

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Nuffic. De organisatie en de begeleiding van dit onderzoek berustten bij Kim Elzinga en Karel Philipsen van EarlyBird. De laatste is lid van de stuurgroep tpo. Zij zijn ook verantwoordelijk voor deze rapportage en voor de handleiding voor het zelfstandig afnemen van de OMT. Voor dit onderzoek hebben zij dankbaar gebruik gemaakt van de expertise en het enthousiasme van Dr. Ans van Berkel. Zowel bij het uitwerken van de onderzoeksopzet als bij de analyse van de data heeft ze de opstellers van dit rapport intensief begeleid. Daarnaast gaat er dank uit naar de twee studenten van de Master Meertaligheid en Taalverwerving aan de Universiteit Utrecht voor het afnemen en beoordelen van de OMT op 9 scholen bij 660 leerlingen. En natuurlijk was het onderzoek niet tot stand gekomen zonder de medewerking van de scholen. Lezen in het Engels en het uitwerken van gerichte leesinstructies, staat in de groepen 4 tot en met 6 relatief in de kinderschoenen. Zoveel te fijner als er onderzoek wordt uitgevoerd waar de scholen de relevantie zelf ook van inzien.

Den Haag, 17 december 2018

Deel 1 Handleiding

1. Het testmateriaal

De One Minute Test (OMT) bestaat uit een leesblad (achterzijde bijlage 2) met daarop 114 Engelse woorden. U kunt dit blad eventueel plastificeren. Op de voorzijde staan vier woorden die bedoeld zijn als oefenwoorden (boy, cat, house en name). Verder is er een scoreformulier (bijlage 3), waarop de toetsafnemer de score kan bijhouden. Dit formulier kan naar behoeven gekopieerd worden.

2. Wanneer toetsen?

De OMT is bedoeld voor individuele afname. Als de docent vermoedt dat een leerling niet goed meekomt in de les doordat hij moeite heeft met geschreven materiaal, is er aanleiding om de OMT af te nemen. De toets dient dan om het vermoeden te bevestigen dat de technische leesvaardigheid van de leerling tekortschiet. Wanneer een zwakke lezer ondersteuning krijgt, kan de toets ook gebruikt worden om het leerproces in kaart te brengen.

3. De testprocedure

Vorbereiding

- Zorg dat de test wordt afgenomen in een rustige ruimte met zo weinig mogelijk omgevingsgeluid.
- Leg het leesblad, het scoreblad en een stopwatch klaar.
- Het wordt dringend aangeraden om een opname te maken, zodat deze later nog eens beluisterd kan worden bij twijfel over de beoordeling. Zorg er dus voor dat er een opnameapparaatje aanwezig is.

De procedure

1. Laat de leerling naast of tegenover u zitten. Leg het toetsblad (bijlage 2), met de vier oefenwoorden naar boven, voor de leerling neer.
2. Zeg: "We gaan Engelse woordjes lezen. Probeer deze woordjes maar eens." De leerling leest de woordjes.
3. Zeg: "Dat gaat al goed! Zo meteen mag je er nog meer voorlezen. Lees de woordjes snel, maar ook duidelijk, zodat ik ze goed kan verstaan."
4. Start de opname. Spreek desgewenst de naam van de leerling in.
5. Draai het blad om en zeg: "Begin maar en lees van boven naar beneden." Druk tegelijk op de startknop van de stopwatch.
6. Laat de leerling één minuut lezen. Zeg na één minuut: "Stop."
7. Stop de opname. Zet een streep op het scoreformulier onder het laatst voorgelezen woord.

Let op

- Als de leerling 5 seconden zwijgt of twijfelt, zeg dan op rustige toon het woord voor. De leerling kan dan weer verder lezen.
- Tijdens het voorlezen kan alvast gescoord worden. Het wordt echter sterk aangeraden om de opname terug te luisteren om er zeker van te zijn dat de beoordeling correct is. Soms lezen leerlingen erg snel en is het nodig stukken opnieuw te beluisteren.
- Sommige leerlingen willen erg graag snel beginnen. Leg in dit geval uw hand op het blad, zodat de leerling niet alvast kan beginnen terwijl u nog niet op de startknop van uw stopwatch gedrukt hebt.

4. Scoring van de test

Bij de OMT worden alleen correct uitgesproken woorden meegeteld. Van een basisschoolleerling kan echter geen accentloos Engels verwacht worden. Er zijn richtlijnen opgesteld om te bepalen welke uitspraken als correct en welke als incorrect gerekend worden. Raadpleeg die lijst met richtlijnen indien u twijfelt over de beoordeling (zie bijlage 1).

Algemeen

Als de letters slechts verklankt worden op de Nederlandse manier is de uitspraak niet correct. Echter, voor een aantal Nederlandse klanken hebben we een uitzondering gemaakt. De belangrijkste voorbeelden zijn de uitspraak van <u> in much en de uitspraak van <r>. De uitspraak /u/ zoals in het Nederlandse mus wordt goed gerekend, omdat de kinderen die klinker ook zo uitspreken in leenwoorden als club. Ook de Nederlands uitgesproken /r/ wordt goed gerekend.

Klemtoon

De klemtoon moet op de juiste lettergreep liggen. Onbeklemtoonde lettergrepen mogen niet teveel nadruk krijgen. Reken het woord fout als de klemtoon fout gelegd wordt. Bijvoorbeeld: in <today> moet de klemtoon liggen op <day>.

Klinkers

Klinkers in onbeklemtoonde lettergrepen worden in het Engels als een doffe klinker of /i/ uitgesproken. Als de volle klinker wordt uitgesproken, wordt het goed gerekend, zolang de klinker duidelijk onbeklemtoond is. De uitspraak van beklemtoonde klinkers moet de juiste Engelse klank zijn, of een klank die hierop lijkt en die in ieder geval niet-Nederlands is.

Bijvoorbeeld: in <woman> mag <man> worden uitgesproken als het Engelse cat, als de klemtoon er maar duidelijk niet op ligt. De lettergreep <wo> mag niet worden uitgesproken met een Nederlandse /o/, maar alle klanken die /oe/ benaderen worden goed gerekend.

Medeklinkers

De meeste medeklinkers zorgen voor weinig problemen. Bij typisch Engelse medeklinker-combinaties gelden volgende regels:

- <th> Het moet duidelijk zijn dat er een poging tot de Engelse uitspraak is. Een harde /t/ is fout.
- <r> Zowel een Engelse als Nederlandse <r> worden goed gerekend.
- <j> De uitspraak moet /dzj/ zijn. Nederlandse /j/ is fout.
- <sh> De uitspraak moet /sj/ zijn. Een scherpe /s/ is fout.
- <ch> De uitspraak moet /tsj/ zijn. De uitspraken /sj/ of /g/ zijn fout. <g> De uitspraak moet /dzj/ zijn, zoals in orange. Nederlandse /g/ is fout, uitspraak /sj/ eveneens fout.
- <ght> De uitspraak zou /t/ moeten zijn. Uitspraken die hierbij in de buurt komen en niet een Nederlandse verklanking zijn, worden ook goed gerekend.

In bijlage 1 staat een overzicht van alle woorden uit de toets, met daarbij de uitspraken die goed en de uitspraken die fout gerekend worden. Op dit overzicht met richtlijnen kunt u terugvallen bij twijfel over de beoordeling.

Let op

Sommige leerlingen maken erg veel uitspraakfouten. Als u went aan hun slechte uitspraak, kan het gebeuren dat u woorden goed rekent, die eigenlijk fout zijn. Pas daarom op dat u uw beoordeling niet aanpast aan het kind, maar dat u de richtlijnen blijft volgen.

5. Gebruik van de normtabel

In deel 2 (tabel 8, pagina 14) vindt u de normtabel voor de OMT. Met deze normtabel kunt u de ruwe score omzetten naar een normscore.

Zoek in de tabel naar de groep waarin de leerling zit. Zoek in deze regel naar de kolom waarin de behaalde score valt. De kolom geeft de score van de leerling aan.

Betekenis van de scores:

- A-score: goed tot zeer goed: de 25% hoogst scorende leerlingen;
- B-score: voldoende tot goed: de 25% net boven het gemiddelde scorende leerlingen;
- C-score: matig tot voldoende: de 25% net onder het gemiddelde scorende leerlingen;
- D-score: zwak: de 25% laagst scorende leerlingen.

6. Leerlingen met een D-score

Scoort een leerling op D-niveau, dan is het duidelijk dat zijn leesvaardigheid van het Engels niet voldoende is om het niveau van de klas bij te houden. Zo'n leerling zou ondersteuning moeten krijgen om de technische leesvaardigheid te verbeteren. Is het technisch lezen van het Nederlands eveneens zwak, dan lijkt het zinvol om eerst het lezen van de moedertaal te ontwikkelen.

Als de leerling pas sinds kort op de school zit, is de achterstand waarschijnlijk ontstaan omdat deze leerling nog niet genoeg Engelse les heeft gehad. Is de technische leesvaardigheid in het Nederlands op niveau, dan is de kans groot dat de leesproblemen mettertijd zullen verdwijnen.

Voor meer informatie over leerlingen met een D-score, verwijzen we graag door naar aanvullend onderzoek bij de OMT afname van 2018 (Ans van Berkel, 2018).

Deel 2: Verantwoording onderzoek One Minute Test 2018

1. One Minute Test

1.1. Doel van de OMT

De One Minute Test is een individueel afneembare toets. De test is in 2012 genormeerd voor de groepen 5 tot en met 8 van vvtoE-scholen voor twee momenten in het schooljaar: februari en juni. Dit onderzoek in april van dit kalenderjaar heeft dus halverwege de twee toetsmomenten van 2012 plaatsgevonden.

De OMT is bedoeld om zwakke technische leesvaardigheid in het Engels te meten. Niet alle leerlingen hoeven de OMT te doen: als leerlingen goed meekomen in de Engelse les, is het niet nodig om dit instrument te hanteren. De OMT is bedoeld voor de situaties waarin er een vermoeden bestaat dat de leerling achterblijft op zijn klasgenoten. Als dit tot uiting komt in een lage score op de OMT, kan de leerkracht beter gefundeerd maatregelen nemen.

1.2. OMT resultaten in 2012

De OMT kent 114 woorden die de kinderen in één minuut hardop moeten voorlezen. Zij krijgen een score die bestaat uit het aantal goed gelezen woorden. Van het totaal aantal gelezen woorden worden de fout uitgesproken woorden afgetrokken.

Tabel 1 laat de scores op de OMT op vvtoE-scholen in 2012 zien. Er is toen bewust gekozen voor twee meetmomenten: (ongeveer) midden en einde schooljaar. Groep 8 werd alleen in het midden van het jaar getoetst. De scores binnen de jaargroepen laten de ontwikkeling binnen een schooljaar zien.

Tabel 1: resultaten OMT in 2012

Jaargroep		N	Gemiddelde	Standaarddeviatie	Minimum	Maximum
5	feb	142	19,06	13,35	0	56
	jun	144	24,31	14,41	0	66
6	feb	193	36,2	18,23	0	85
	jun	177	43,6	18,51	2	88
7	feb	106	50,93	17,93	6	88
	jun	107	56,5	17,74	10	92
8	feb	98	61,76	17,11	8	102

2. Populatie

De OMT is in 2018 afgenomen op negen scholen. Totaal hebben 660 leerlingen de test gedaan. Op alle scholen wordt in tenminste de groepen 1 t/m 4 tpo gegeven. Een aantal scholen heeft in de hogere leerjaren al tpo, weer andere geven daar nu nog vvtoE. Het is de bedoeling dat die scholen over vier jaar in alle leerjaren tpo geven. Een enkele school heeft de twee stromen náást elkaar. Deze schoolkenmerken zorgen ervoor dat voor beide programma's Engels voldoende leerlingen zijn voor onderzoek naar de technische leesvaardigheid.

Tabel 2 laat de verdeling over onderwijstype en de groepen zien. Zoals gezegd is in het tweede deel van het onderzoek het accent gelegd op leeftijdsgroepen waar verwacht mag worden dat beginnen met (technisch) lezen in het Engels een belangrijker plaats inneemt dan in de hogere groepen: namelijk tpo-4 en -5 en vvtoE-5 en -6. Het was niet mogelijk om dit

voor de groepen van alle scholen te doen, zo is er een selectie van de scholen gemaakt met het oog op de DMT afname en uitbijters. De uiteindelijke selectie betreft in totaal 272 leerlingen. Van de meeste leerlingen zijn de resultaten van de DMT bekend. De resultaten van de overige groepen worden in de tabellen 3 en 4 alleen beschrijvend gepresenteerd.

Tabel 2: De leerlingaantallen per onderwijstype; totaal en opgesplitst naar leerjaar en verdere analyse

tpo	Aantal leerlingen	vvtoE	Aantal leerlingen
Groep 4	147 (62*)	-	-
Groep 5	106 (74*)	Groep 5	79*
Groep 6	35	Groep 6	57*
Groep 7	48	Groep 7	62
Groep 8	43	Groep 8	63

*Uiteindelijke aantal leerlingen dat meegenomen is in de verdere analyse.

In deze populatie zitten ook leerlingen die net op school zijn of juist Engels als moedertaal hebben. In dit onderzoek ging het om het in kaart brengen van de technische leesvaardigheid van alle leerlingen. Voor de tpo-scholen en in toenemende mate ook voor de vvtoE-scholen is het normaal leerlingen te hebben met al een behoorlijke tot zeer goede beheersing van het Engels. Er is geen verder onderzoek gedaan naar achtergrondvariabelen en de exacte omvang van het programma Engels.

3. Scoring en betrouwbaarheid

De score van de OMT is het aantal goed gelezen woorden, dus het aantal gelezen woorden in één minuut, min het aantal fout gelezen woorden. Twee personen waren steeds betrokken bij het beoordelen van de resultaten.

De beoordeling heeft plaats gevonden aan de hand van het beoordelingsformulier dat bij de OMT in 2012 ontwikkeld is. Er is een trial in februari afgenomen om studenten en scholen vertrouwd te maken met de OMT en om te kijken of de test nog valide is. Dat bleek het geval te zijn. De scores zijn onderling vergeleken om te zien welke twijfelpunten zich voordeden. Vervolgens heeft elke beoordelaar alle opnames beluisterd en beoordeeld. Deze uiteindelijke scores zijn vergeleken en de verschillen zijn terug gebracht naar <10%. De beoordeling van de woorden en de leerlingen komen in >90% van de gevallen overeen. Uiteindelijk is er met één dataset verder gewerkt aan de analyse.

Er is getracht een zo hoog mogelijke betrouwbaarheid te genereren. Nu kent de beoordeling van de juistheid van de uitspraak in de OMT vanzelfsprekend een subjectieve component. Klemtoon en uitspraak van bepaalde woorden (father, aunt, because, sign bijvoorbeeld) zijn lang niet altijd binair te beoordelen, zelfs niet na overleg en afspraken als in het beoordelingsformulier aangegeven. Daar komt, zeker in vergelijking met 2012 nog eens bij dat de invloed van ander Engels dan het British English merkbaar is. Soms omdat de leerlingen zelf een andere taalachtergrond dan het Nederlands hebben, vaak ook omdat de uitspraak een sterk Amerikaans Engelse inslag heeft.

Als leerkrachten de OMT zelf afnemen zullen ze, ook met de aanwijzingen voor het normeren naast zich, hun eigen ervaringen met de leerling en eerdere prestaties meenemen. Dat hoeft o.i. geen probleem te zijn. Een licht andere interpretatie van de toets zal niet tot fundamenteel andere scores en normering te leiden. Zie hiervoor ook 7. Normering/verdeling van scores.

4. Resultaten

4.1 Resultaten van alle onderzochte leerlingen

In de tabellen 3 en 4 staan de gemiddelden van de verschillende groepen van tpo en vvtoE. De groepen in de grijze velden (met een*) zijn niet meegenomen in de nadere analyse. De groep 4* en 5* is het gemiddelde van de scholen die buiten beschouwing zijn gelaten voor door de selectie criteria; zie hiervoor 3. *Populatie*.

Tabel 3: Resultaten OMT vvtoE in 2018

VvtoE	N	Gemiddelde	Standaarddeviatie	Minimum	Maximum
Groep 5	79	31,48	15,481	0	72
Groep 6	57	52	25,237	5	110
Groep 7*	62	58,98	22,062	22	107
Groep 8*	63	74,04	19,559	23	112

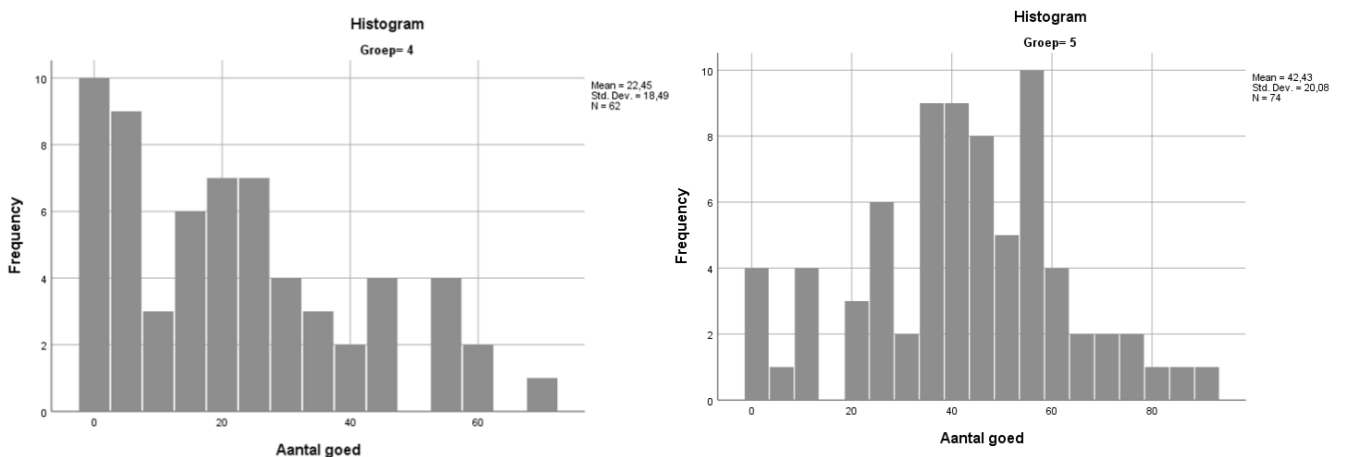
Tabel 4: Resultaten OMT tpo

Tpo	N	Gemiddelde	Standaarddeviatie	Minimum	Maximum
Groep 4	62	22,45	18,491	0	68
Groep 5	74	42,43	20,08	1	89
Groep 4*	85	24,85	21,025	0	81
Groep 5*	32	59,59	24,505	9	114
Groep 6*	78	63,38	27,203	6	114
Groep 7*	48	77,42	23,325	22	114
Groep 8*	30	91,93	23,843	36	114

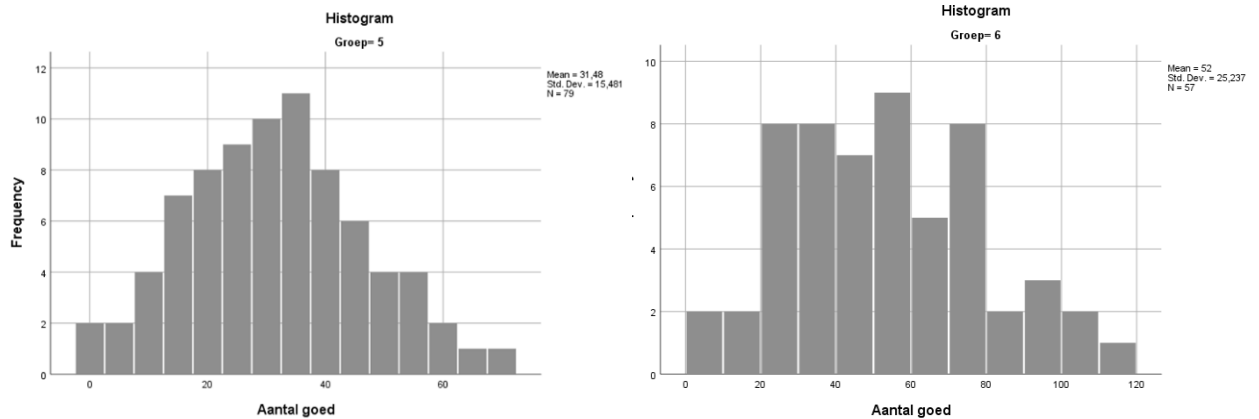
4.2 Nadere analyse van de groepen tpo-4 en 5 en vvtoE-5 en 6

De histogrammen in figuur 1 tot en met 4 maken grafisch duidelijk hoe groot de spreiding is binnen de groepen tpo-4 en 5 en vvtoE-5 en 6. Dergelijke verschillen komen ook voor tussen de scholen. In groep tpo-4 gaat het om drie scholen. Voor die scholen zijn de data in groep 4 nader geanalyseerd. De gemiddelde score van de 62 leerlingen is 22,45; de school met de laagste score had een gemiddelde van 16,95, de school met de hoogste score had 27,23 als gemiddelde. Bij de andere tpo-scholen in groep 4 loopt deze gemiddelde score per school uiteen van 10,19 tot 32,04.

Figuur 1 en 2: Verdeling van de scores groep 4 en 5 tpo

Figuur 3 en 4: verdeling van de scores in groep 5 en 6 vvto

Uit tabel 5 blijkt dat de groepen vvtoE-5 en 6 in 2018 beter scoren dan deze groepen in 2012. Ook groep 5 tpo scoort beter dan de groep 5 vvto uit 2012. Daarnaast worden er significante verschillen gevonden voor alle onderlinge geteste groepen in 2018:

- Groep 5 tpo scoort beter dan groep 4 tpo en groep 5 vvtoE.
- Groep 5 vvtoE scoort beter dan groep 4 tpo.
- Groep 6 vvtoE scoort beter dan groep 5 tpo en 5 vvtoE.

Tabel 5: Significantiëniveaus tpo en vvtoE 2012/2018

	Groep 4 tpo	Groep 5 tpo	Groep 5 vvtoE	Groep 6 vvtoE	Gemiddelde Groep 5 vvtoE 2012	Gemiddelde Groep 6 vvtoE 2012
Groep 4 tpo	-	,001*	,001*	-	,745	-
Groep 5 tpo			,000*	,001*	,000*	,282
Groep 5 vvtoE				,00*	,000*	,000*
Groep 6 vvtoE				-	,000*	,001*

*Significant bij $\alpha=0.05$

5. Samenhang met Nederlandse leesvaardigheid

In het onderzoek in 2012 is naast de OMT ook de Een Minuut Test afgenomen. De correlatie tussen deze twee testen was significant en had een gemiddelde waarde van 0,8. Wanneer men kijkt naar de samenhang van de scores op de OMT en de scores op de Drie Minuten Test, is er voor alle groepen een significante correlatie (bij $\alpha=0.01$) te vinden. In groep 6 is de correlatie tussen de OMT en DMT echter wel lager dan in groep 4 en 5. Deze waarden zijn weergegeven in tabel 6 en kan ook teruggevonden worden in figuur 5.

Tabel 6: Correlatie tussen OMT en DMT

Groep	Correlatie OMT/DMT
Groep 4 tpo	,701**
Groep 5 tpo	,682**
Groep 5 vvtoE	,615**
Groep 6 vvtoE	,5**

**Significant $\alpha < 0.01$

De EMT werd in 2012 door de onderzoekers zelf afgenomen. De toen vastgestelde correlatie bedroeg 0,8. Een mogelijke verklaring voor de lagere correlaties kan gelegen zijn in de verschillen tussen de EMT en de DMT. De DMT bevat klankzuivere, een-, twee- en meerlettergrepige woorden die voor een deel niet-klankzuiver zijn, geordend over drie kaarten. De EMT bestaat uit één kaart met 116 woorden, waarbij alle soorten woorden door elkaar voorkomen. Beide testen meten de technische leesvaardigheid, maar de EMT lijkt betreft opzet veel meer op de OMT.

6. 'Normering'/verdeling van scores

In 2012 is voor de OMT een normering ontwikkeld voor de groepen vvtoE-5 tot en met 8. Deze staat weergegeven in tabel 7. Gekozen is voor vier niveaus. 'Zwakke' lezers zijn gedefinieerd als behorend tot de 25 % laagste scores van een jaargroep. In het verlengde daarvan betekent 'goed' behorend bij de beste 25 % van de normgroep.

Tabel 7: Normtabel OMT 2012

		D	C	B	A
Groep 5	Feb	≤ 8	7 - 19	18 - 26	≥ 27
	Juni	≤ 14	15 - 22	23 - 34	≥ 35
Groep 6	Feb	≤ 23	24 - 35	36 - 50	≥ 51
	Juni	≤ 31	32 - 46	47 - 56	≥ 57
Groep 7	Feb	≤ 38	39 - 50	51 - 64	≥ 65
	Juni	≤ 45	46 - 55	56 - 68	≥ 69
Groep 8	Feb	≤ 51	52 - 61	62 - 75	≥ 76

Als we hetzelfde uitvoeren met de resultaten van 2018, dan ontstaan de kwartielen zoals weergegeven in tabel 8. Deze niveaus geven een indicatie van de verdeling van de scores weer. Dit betekent bijvoorbeeld dat 25% van de leerlingen in groep 4 tpo minder dan 6 woorden per minuut goed leest. Echter, mogelijk andere interpretaties binnen deze toets, zoals uitgelegd in 4. Scoring en betrouwbaarheid, zullen niet snel tot een ander kwartiel leiden. Of een kind in tpo-5, 18 of 22 woorden goed leest, is minder belangrijk dan de constatering dat het hier om een 'zwakke' lezer gaat. De OMT heeft als doel om de zwakke lezers te identificeren en tabel 8 geeft dan ook een indicatie weer van deze zwakke lezers.

Tabel 8: Scoreverdeling in kwartielen 2018: tpo-4 en 5, vvtoE-5 en 6

Tpo	D	C	B	A
Groep 4 tpo	≤6	7-19	20-34	≥35
Groep 5 tpo	≤28	29-42	43-55	≥56
Groep 5 vvtoE	≤21	22-29	30-40	≥41
Groep 6 vvtoE	≤31	32-49	50-70	≥71

7. Slot en discussie

De OMT is een nuttig instrument voor het opsporen van zwakke (technische) leesvaardigheid. Het onderzoek van 2018 laat zien dat kinderen met een vvtoE-programma beduidend hoger scoren dan in 2012. Het laat ook zien dat de scores in tpo-4 nog aan de lage kant zijn. 25 % van de daar geteste kinderen leest 6 of minder woorden goed in één minuut. Opvallend is de grote sprong van tpo-4 naar -5 en de uitwerking daarvan in kwartielen in tabel 8.

Deze resultaten zijn al besproken met tpo-scholen en de discussie richtte zich vanzelfsprekend op deze verschillen. Veel tpo-scholen blijven ook in groep 4 terughoudend met het aanbod van activiteiten gericht op lezen en schrijven. Dat is een bewuste keuze. In het licht van deze uitkomsten zou een herhaling van het onderzoek veel kunnen leren: maakt het cohort tpo-4 van dit onderzoek een zelfde sprong, hoe goed lezen de kinderen volgend jaar in groep 5 en vervolgens in tpo-6?

Er is aangegeven dat het niet de bedoeling is om deze normering in de strikt mogelijke zin te hanteren. De richtlijnen voor het beoordelen van de uitspraak moeten vanzelfsprekend zo nauwgezet als mogelijk gevolgd worden, maar enige ambiguïteit is onvermijdelijk. Waar het de makers van de OMT en de schrijvers van dit verslag vooral om gaat is dat de OMT als hulpmiddel door de leerkrachten kan worden ingezet waarbij de professionaliteit van die leerkracht en de kennis van het geteste kind ook een rol kunnen spelen.

In het Engels lezen en schrijven wordt steeds belangrijker op scholen voor vvtoE en tpo. Voor de eerste stroom geeft dit onderzoek de indicatie dat leerlingen meer dan in 2012 in staat zijn andere, andersoortige lesmaterialen te gebruiken. In toenemende mate zien we dat scholen náást de methode met andere materialen gaan werken die een groter beroep doen op deze deelvaardigheden. CLIL doet zijn intrede op veel scholen, vindt ook zijn weg naar de groepen 5 en 6. Dan is het van belang dat kinderen zelfstandig kunnen lezen en dan is het nodig dat leerkrachten middels een test als de OMT inzicht krijgen in de leesvaardigheid.

Voor de tpo-scholen is dat belang vanzelfsprekend groter. Met een basis van drie (tot vier) jaar intensief Engels in de lagere groepen is het logisch dat er eerder een groter beroep wordt gedaan op deze deelvaardigheden. Het kunnen werken met primaire Engels bronnen is voor tpo voorwaardelijk, in een programma met minimaal 30 % van de lestijd in die doeltaal. Kennis van en vaardigheden in bijvoorbeeld zaakvakken worden in die taal opgedaan. Een kind móet dus beter Engels beheersen dan op vvtoE-scholen. Des te belangrijker om zwakke leesvaardigheid tijdig te signaleren en om gericht te werken aan verbetering daarvan.

Bijlage 1 Richtlijnen voor het beoordelen van de uitspraak

In veel gevallen ontstaat geen twijfel omdat een woord goed is uitgesproken. Hieronder worden door ons aangetroffen uitspraken van leerlingen opgesomd waarover getwijfeld kan worden.

g.o. : geen opmerkingen

< > : met letters tussen vishaken wordt de spelling bedoeld

/ / : met letters tussen schuine strepen wordt de klank bedoeld

Woord	Opmerkingen
give	fout: laatste <e> uitgesproken
new	g.o.
today	goed: <o> in <to> = schwa of /oe/, onbeklemtoond
white	g.o.
take	g.o.
dead	g.o.
pair	g.o.
just	goed: <u> = /u/; <j> = /dj/
come	fout: /kom/ (NL)
eye	g.o.
woman	fout: /wo/ (NL), goed: <a> in <man> met klinker van <i>cat</i> , onbeklemtoond
away	g.o. fout: <way> = /waj/ (NL)
much	goed: <u> = /u/, fout: <ch> : /sj/.
every	goed: uitgesproken in drie lettergrepen, klemtoon op 1 ^{ste} , goed: eerste <e> = /e/, fout: <e> = /ee/, goed: /r/ is NL
around	goed: /r/ is NL
people	g.o.
already	goed: /r/ is NL, fout: <al> is /al/ (NL)
mother	goed: <o> = /u/, fout: <o> = /o/ (NL), goed: <th> = /t/ of /th/, fout: <th> = /d/ (NL)
shoulder	fout: <ou> = /ou/ (NL)
orange	Belangrijk: klemtoon op <o>, goed: <a> onbeklemtoond (correct = /i/) alsjwa of klinker zoals in <i>cat</i> , goed: /r/ is NL, fout: laatste e uitgesproken
Friday	g.o.
find	g.o.
what	g.o.
soon	g.o.
each	fout: <ch> = /sj/
always	fout: <al> = /al/ (NL), fout: <s> niet uitgesproken, fout: <way> = /waj/ (NL)
know	g.o.
water	fout: <wa> = /waa/ of /wa/ (NL)

because	belangrijk: klemtoon op 2 ^{de} lettergreep, goed: e in <be> onbeklemtoond als sjwa of /bi/ of /bie/, fout: <au> = /au/ (NL), fout: laatste e uitgesproken
second	Belangrijk: klemtoon op <se>, goed: <o >in <cond> onbeklemtoond als sjwa of /o/
father	goed: <th> = d
mouth	goed: <th> = /f, ts, s/, fout: /t/
aunt	fout: <au> = /au/ (NL). Goed: klinker zoals in <i>cat</i> : Amerikaans
Wednesday	g.o.
all	fout: /al/ (NL)
uncle	goed: <u> = /u/
many	g.o.
there	fout: <th> = /t/, goed: <th> = /d/
think	fout: <th> = /t/, goed: <th> = /f/
call	fout: /al/ (NL)
break	goed: /r/ is NL
page	fout: <ge> = /s/, /sj/
choice	fout: laatste e uitgesproken
person	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep (<er> alleen goed zoals in <i>her</i>), goed: <o> in <son> onbeklemtoond als sjwa of /o/
sign	g.o.
office	fout: <e> uitgesproken (NL), belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep
church	fout: <ch> als /sj/
handle	g.o.
limit	belangrijk: klemtoon op
crowd	goed: /r/ is NL
matter	fout: <a> = /a/ (NL)
station	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep
police	Belangrijk: klemtoon op 2 ^{de} lettergreep, goed: onbeklemtoond <o> in <po> als sjwa of /o/, fout: laatste e uitgesproken
building	g.o.
listen	fout: <t> = /t/ (NL)
trouble	goed: <ou> = /u/, goed: /r/ is NL
payment	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: onbeklemtoond <e> in <ment> als sjwa of /e/
fruit	goed: /r/ is NL
straight	goed: /r/ is NL
factory	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: onbeklemtoond <o> in <to> als sjwa of /o/, goed: /r/ is NL, fout: <a> als /a/ (NL)

secret	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: onbeklemtoond <e> in <cret> als sjwa of /i/, goed: /r/ is NL
prisoner	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: eerste /r/ is NL
reason	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: onbeklemtoond <o> in <son> als sjwa of /o/, goed: /r/ is NL
visit	Belangrijk: klemtoon op <vi>
difference	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: onbeklemtoonde <e> in <rence> als sjwa of /e/, goed: <fe> uitgesproken, fout: laatste <e> (ce) uitgesproken, goed: /r/ is NL
season	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: onbeklemtoonde <o> in <son> als sjwa of /o/
criminal	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: onbeklemtoonde <i> in <mi> als sjwa of /i/, fout: onbeklemtoonde <a> in <al> als /a/, goed: /r/ is NL
key	g.o.
situation	Belangrijk: klemtoon op 3 ^{de} lettergreep, goed: <tu> = /toe/ zonder /j/, goed: onbeklemtoond <on> in <tion> als sjwa of /o/
bright	goed: /r/ is NL
double	goed: <ou> als /u/
message	belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep
juice	goed: <j> = /dj/
rapid	goed: /r/ is NL
surprise	Belangrijk: klemtoon op 2 ^{de} lettergreep, goed: <ur> in <sur> als sjwa of /ur/, fout: laatste <e> uitgesproken, goed: /r/ is NL
single	g.o.
student	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: <e> in <dent> als sjwa of /e/, goed: <tu> als /toe/, zonder /j/
picture	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: <ure> als sjwa of /ur/, goed: geen /j/ voor <ure>
practice	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, fout: <a> = /a/ (NL), goed: onbeklemtoond <i> in <ice> als /i/ of sjwa, fout: laatste <e> uitgesproken, goed: /r/ is NL
country	goed: <ou> = /u/, goed: /r/ is NL
shape	g.o.
activity	Belangrijk: klemtoon op 2 ^{de} lettergreep, goed: onbeklemtoond <i> in <vi> als sjwa of /i/, fout: <a> in <ac> als /a/ (NL)
cousin	goed: <ou> = /u/, goed: onbeklemtoond <i> in <sin> als sjwa of /i/
distance	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: onbeklemtoond <a> in <tan> als sjwa, of als klinker in <i>cat</i> maar zonder klemtoon, fout: <a> in <tan> zoals in NL <i>man</i> uitgesproken, fout: laatste <e> uitgesproken
struggle	goed: /r/ is NL, goed: <u> = /u/
narrow	goed: /r/ is NL, fout: <a> als klinker in NL <i>man</i>

service	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep (<er> alleen goed zoals in <i>her</i>), goed: onbeklemtoond <i> in <vi> als sjwa of /i/, fout: laatste <e> in <ce> uitgesproken
circle	fout: <ir> als NL /ir/
young	goed: <ou> = /u/, fout: <ng> met /k/ als laatste klank
unit	g.o.
family	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: onbeklemtoond <i> in <mi> als sjwa of /i/, fout: <a> in <fa> als /a/ (NL)
eleven	Belangrijk: klemtoon op 2 ^{de} lettergreep, goed: onbeklemtoond eerste <e> als /i/ of /ie/
history	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: onbeklemtoond <o> in <to> als sjwa of /o/, goed: /r/ is NL
favourite	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: onbeklemtoond <ou> in <vou> als sjwa, onbeklemtoond <i> in <ite> als /i/ of sjwa, goed: /r/ is NL, fout: <a> in <fa> = /a/ (NL), fout: laatste <e> uitgesproken
example	Belangrijk: klemtoon op 2 ^{de} lettergreep, goed: onbeklemtoond <e> in <ex> als /e/ of /i/, <a> als /a:/ of zoals in <i>cat</i>
continue	Belangrijk: klemtoon op 2 ^{de} lettergreep, goed: onbeklemtoond <o> in <con> als sjwa of /o/, goed: <nue> als /noe/, zonder /j/
heart	g.o.
anything	goed: <th> = /f/, /s/
relation	Belangrijk: klemtoon op 2 ^{de} lettergreep, goed: onbeklemtoond <e> in <re> als /i/, /ie/ of sjwa; goed: onbeklemtoond o in <tion> als sjwa of /o/, goed: /r/ is NL
enough	goed: <e> als /i/, /ie/, sjwa
public	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: <u> = /u/
famous	fout: <a> = /a/ (NL), goed: onbeklemtoond <ou> in <mous> als sjwa
answer	goed: <a> = /a:/ of zoals in <i>cat</i>
earth	goed: <th> = /f/, /ts/
village	fout: laatste <e> uitgesproken
nature	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep
movement	Belangrijk: klemtoon op 1 ^{ste} lettergreep, goed: <e> in onbeklemtoond <ment> als sjwa of /e/, fout: <e> in <ve> uitgesproken
pretty	fout: <e> = /e/ (NL), alleen /i/ is goed, goed: /r/ is NL
daughter	g.o.
safety	fout: <e> in <fe> uitgesproken
degree	Belangrijk: klemtoon op 2 ^{de} lettergreep, goed: <e> in onbeklemtoond <de> als sjwa of /i/ of /ie/, goed: /r/ is NL
laughing	goed: <au> als /a:/ of zoals in <i>cat</i> (Amerikaans)
occasion	Belangrijk: klemtoon op 2 ^{de} lettergreep, goed: <o> in onbeklemtoond <oc> en <ion> als /o/ of sjwa
reality	Belangrijk: klemtoon op 2 ^{de} lettergreep, goed: e in <re> als /i/ of /ie/, <i> in <ity> als /i/, sjwa

Bijlage 2 One Minute test

Oefenblad One Minute Test

boy

cat

house

name

give	because	payment	narrow
new	second	fruit	service
today	father	straight	circle
white	mouth	factory	young
take	aunt	secret	unit
dead	Wednesday	prisoner	family
pair	all	reason	eleven
just	uncle	visit	history
come	many	difference	favourite
eye	there	season	example
woman	think	criminal	continue
away	call	key	heart
much	break	situation	anything
every	page	bright	relation
around	choice	double	enough
people	person	message	public
already	sign	juice	famous
mother	office	rapid	answer
shoulder	church	surprise	earth
orange	handle	single	village
Friday	limit	student	nature
find	crowd	picture	movement
what	matter	practice	pretty
soon	station	country	daughter
each	police	shape	safety
always	building	activity	degree
know	listen	cousin	laughing
water	trouble	distance	occasion
		struggle	reality

Bijlage 3 Scoreformulier One Minute Test

Voor- en achternaam:

Groep:

1	give		39	think		77	student	
2	new		40	call		78	picture	
3	today		41	break		79	practice	
4	white		42	page		80	country	
5	take		43	choice		81	shape	
6	dead		44	person		82	activity	
7	pair		45	sign		83	cousin	
8	just		46	office		84	distance	
9	come		47	church		85	struggle	
10	eye		48	handle		86	narrow	
11	woman		49	limit		87	service	
12	away		50	crowd		88	circle	
13	much		51	matter		89	young	
14	every		52	station		90	unit	
15	around		53	police		91	family	
16	people		54	building		92	eleven	
17	already		55	listen		93	history	
18	mother		56	trouble		94	favourite	
19	shoulder		57	payment		95	example	
20	orange		58	fruit		96	continue	
21	Friday		59	straight		97	heart	
22	find		60	factory		98	anything	
23	what		61	secret		99	relation	
24	soon		62	prisoner		100	enough	
25	each		63	reason		101	public	
26	always		64	visit		102	famous	
27	know		65	difference		103	answer	
28	water		66	season		104	earth	
29	because		67	criminal		105	village	
30	second		68	key		106	nature	
31	father		69	situation		107	movement	
32	mouth		70	bright		108	pretty	
33	aunt		71	double		109	daughter	
34	Wednesday		72	message		110	safety	
35	all		73	juice		111	degree	
36	uncle		74	rapid		112	laughing	
37	many		75	surprise		113	occasion	
38	there		76	single		114	reality	

aantal gelezen woorden: – aantal fouten: = ruwe score:

Colofon

Teksten

Ans van Berkel

Kim Elzinga

Karel Philipsen

Fotografie

Gijs Versteeg Fotografie

Ga naar www.nuffic.nl/ccl voor meer informatie over het hergebruik van deze publicatie.

In samenwerking met/ In cooperation with EarlyBird

Nuffic Kortenaerkade 11 2518 AX Den Haag
Postbus 29777 2502 LT Den Haag
T 070 4260 260 www.nuffic.nl